

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Brigity Chrastilové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **V. T. N.**, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2006, č. j. OAM - 294/VL - 07 - 05 - 2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 12. 2007, č. j. 61 Az 42/2006 - 27,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2006, č. j. OAM - 294/VL - 07 - 05 - 2006, kterým byla podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta jeho žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatel porušení § 2 odst. 1, 4, § 50 odst. 2, 3, 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu a § 16 zákona o azylu. Krajský soud dle jeho názoru řízení silně formalizoval, když pouze vyjmenoval listiny ze spisu, přičemž se ani nezabýval jejich obsahem. Stěžovatel se domnívá, že správní řízení nebylo vedeno pouze tím směrem, aby byla vyloučena aplikace § 12 zákona o azylu. Správní orgán a soud nezohlednili, že prakticky každý uprchlík odchází ze země i z ekonomických důvodů – příčinou je fakt, že většina zemí, kde dochází k porušování lidských práv a pronásledování z azylově relevantních důvodů, jsou státy nízké hospodářské úrovně. Dále se měl správní orgán, a následně i krajský soud zabývat především možností udělení azylu z humanitárních důvodů, což neučinil. Krajský soud také nezkoumal postup správního orgánu, který neúplně zjistil skutkový stav. Nelze se spokojit s obecnými tvrzeními správního orgánu v rozhodnutí, když v případě Vietnamské socialistické republiky jde nepochybně o stát netolerantní a nedemokratický vůči svým státním občanům. Současně stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku. Vlastním důvodem k žádosti o azyl byly ekonomické problémy ve vlasti, neschopnost uživit ženu a dvě děti a konečně snaha o legalizaci pobytu v ČR. Žadatel v řízení rovněž zmínil finanční dluhy vzniklé v důsledku neutěšené ekonomické situace a následnou obavu z věřitelů. V daném případě byla

žádost stěžovatele zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatel vůbec neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (cit. judikatura dostupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.
- 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že stěžovatel v první řadě namítá porušení řady vyjmenovaných zákonných ustanovení zejména procesního charakteru. K těmto námitkám je však třeba uvést, že jsou zcela obecné a nekonkrétní a chybí zde nezbytná náležitost: osvětlení důvodů kasační stížnosti v tomto bodě žaloby s vazbou na skutkový stav a konkrétní části spisového materiálu a specifikování nezákonnosti, které se měly orgány konkrétně dopustit. Taková neurčitá tvrzení nelze věcně projednat. V této souvislosti je nutno poukázat na rozsudek sp. zn. 2Azs 92/2005, který dostatečně osvětlil problematiku nekonkrétních žalobních tvrzení.

Soud se dle stěžovatele dále nezabýval skutečností, zda dokazování nebylo vedeno pouze tím směrem, aby byla vyloučena aplikace § 12 zákona o azylu (správní orgán a soud nezohlednili, že prakticky každý uprchlík odchází ze země rovněž i z ekonomických důvodů). Dále se krajský soud nezabýval nedostatečností tvrzení správního orgánu v rozhodnutí, když v případě Vietnamské socialistické republiky jde nepochybně o stát netolerantní a nedemokratický. Citovaná část kasační argumentace nebyla stěžovatelem uplatněna v řízení o žalobě. Takové námitky jsou pak nepřijatelné podle § 104 odst. 4 s. ř. s. a nemohou být věcně projednány. Stěžovatel ostatně ani neuvádí, v čem mělo vlastně údajně nesprávné směřování dokazování spočívat (tedy které z tvrzení a důkazů měly být v neprospěch žalobce zkresleny) a jak konkrétně měl být zohledněn nedemokratický charakter země původu (tedy relevantní dopad charakteru země ve vztahu ke stěžovateli) - jedná se tedy současně opět o nedostatečně konkretizované námitky.

Za těchto okolností se kasační námitky redukuje na zpochybnění posouzení právních otázek soudem, které z kasační stížnosti jediné vyplývá. Stěžovatel se domnívá, že správní řízení nebylo vedeno pouze tím směrem, aby byla vyloučena aplikace § 12 zákona o azylu - správní orgán a soud nezohlednily, že prakticky každý uprchlík odchází ze země i z ekonomických důvodů. K tomu lze uvést následující: obdobnou situací, jako je tomu v posuzovaném případě, se Nejvyšší správní soud vnitřně jednotně a nerozporně zabýval v řadě svých předchozích rozsudků. Povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, nebo obdobně č. j. 5 Azs 24/2003 - 42). Dále: Nejvyšší správní soud již v minulosti opakovaně judikoval, že ekonomické potíže, ani obavy z toho, že věřitelé budou po žadateli o azyl vymáhat své pohledávky, nejsou azylově relevantním důvodem - viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 ze dne 31. 10. 2003. Soud v citovaném rozsudku vyšel z toho, že ve správním řízení bylo prokázáno, že stěžovatel nepřicestoval do České republiky z obavy před pronásledováním ze strany státní moci v zemi původu, nýbrž z důvodu možných potíží ze strany soukromých osob (věřitelů) a z důvodů ekonomických. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce netvrdí žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Soud pak konstatoval, že má shodně se žalovaným za to, že u žalobce byly splněny podmínky pro zamítnutí jeho žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Dále se měl dle stěžovatele správní orgán, a následně i krajský soud zabývat především možností udělení azylu z humanitárních důvodů, což neučinil. Nejvyšší správní soud již ve své předchozí ustálené judikatuře dospěl k ustálenému závěru, že v případě zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 zákona o azylu není vůbec zkoumána možnost udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Pro příklad lze uvést rozsudek č. j. 3 Azs 414/2004 - 45, nebo rozsudek č. j. 3 Azs 208/2005 - 50. Správní orgán totiž v rozhodnutí vycházel z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel ani neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Uvedená kvalifikace ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12

zákonu o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů. Neprováděl-li tedy správní orgán dokazování o přítomnosti důvodů azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť vycházel z toho, že stěžovatelka vůbec netvrdí své pronásledování, pak je i jakýkoliv výrok ve vztahu k ustanovení § 14 zákona o azylu výrokem nadbytečným. Podle tohoto ustanovení lze totiž v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů, avšak jenom za situace, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jak již bylo výše uvedeno, v posuzované věci bylo provedeno tzv. zkrácené řízení, a to z důvodu zjevně nedůvodné žádosti, aniž by v tomto řízení důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu byly zjišťovány. Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebyly zjišťovány (nemohly být tudíž ani zjištěny), nepřichází v úvahu udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu